Regd No. N. 43 / M. 3289

గోలకొండపత్రిక

103274

ప్రతి సోమ, గురువారములందు వెలువడు జాతీయపత్రిక

సంపుటము ౧౨ | హైదరాబాదు - దక్కన్ ౨౯ ఆబాన్ ౧౩౪౬ ఫ. శా.శ. ౧౮౬౯ ఈశ్వరనామ సంవత్సర భాద్రపద బ.౩౦ సోమవారము | సంచిక ౪౨

ఫెడరేషను బ్రిటిషుఇండియావారికి ప్రతికూలము

మన సంస్థానప్రజలకు ప్రతికూలము కాదు

హైదరాబాదు "బులెటిను" పత్రిక అభిప్రాయము

కాంగ్రెసువారి మాటలువిని మోసపోకుడని హెచ్చరిక

[illegible]

అనావృష్టివలన పంటల నాశనము

పశువులకు మేత లేక చేలు ఆకు వేయుట

ఆబి, పునాస పంటలు సర్వ నాశనమైనవి

ఫలితమువలన శిస్తు, సాహుకారి ఋణము చెల్లించవలసి వచ్చిన రైతుకు నిరశన వ్రతమే!

(గ్రామములో చెరువు మరమ్మతు పేర 3 వేల రూప్యముల పని ప్రజలకు కల్పించుటకు స్టేటు సంకల్పించుట)

(ప్రత్యేక విలేఖరి)

[illegible]

కడపటివార్తలు

బెల్లపుకొండ లింగయ్య గారు నగరమునకు తీసుక రాబడుట

(ప్రత్యేక విలేఖరి)

[illegible]

హైందవ ధర్మపోలీలు

బలభద్రుడు

ఇతని దివ్యచరిత్ర ౧౨౦ ఏండ్లక్రిందటిది. రంగము నేపాళదేశము. శత్రువులు శశన్నకౌ యుక్తులను, దేశీయ ద్రోహిరాజ సహాయము గలవారు, అపార సేనాద్రవ్య లక్ష్మీకటాక్ష లాళితులను అగు—బ్రిటిషువారు.

హేస్టింగ్సు గవర్నరు జనరలు క్రీ.శ. ౧౮౧౪ వ ఏటను హిందుస్థానమునకు దయ చేసిన వచ్చుటతోడనే నేపాళరాజ్యముపై దృష్టి సారించెను. ఏదోవిధముగా నేపాళ మహారాజుతో తగవులు కల్పించుకొని యుద్ధ ప్రకటనచేసెను. నాలిగవమారణ యంత్రయుక్తము ౩౦,౦౦౦ సైన్యమును ౬౦ తోపులను పంపెను. నేపాళమువారివద్ద ౧౨౦౦౦ సైన్యమే యుండెను, తోపులులేవు. యుద్ధసామగ్రికూడ సరిగాలేదు. దేశమంతయు పర్వతప్రాంతము. సరియగు బాటలులేవు. కొండరాళ్లే ముఖ్యమగు ఆయోగములు. అయినను ఇవేవారిని రక్షించినవి

గిల్లిస్పీసేనాని గొప్పసైన్యముతో డెహ్రాడూను నుండి నేపాలుప్రవేశించెను. సరిహద్దులోనే బలభద్రుడు అను నేపాళసేనాని ౬౦౦ గూర్ఖాలతో మాత్రమే స్వదేశ సంరక్షణము చేయుటకు సంసిద్ధుడయ్యెను. ఈగొప్ప ఇంగ్లీషుసైన్యముతో పోరాడుట కష్టమని తన "కలంగా" కోటలో నిలిచిపోయెను. బ్రిటిషుసేనాని అతనికిట్లు వార్త పంపెను. "తత్క్షణమే మాకు లొంగుము. లేకున్న నీకు సర్వనాశనమే" బలభద్రుడు తనజన్మములో ఓటమి యెరిగినవాడు కాడు. పిరికితనము ఒక వెంట్రుకలోనైన కొనరాదు. వృత్యువునకు వెరవడు. అట్టివానివలన ఏమి ప్రత్యుత్తరము దొరకును.

నిరాకరించెను. తుదకు ఒకనాడు బ్రిటిషువారు తోపులతో కాల్చికాల్చి కొన్నినిమిషములకై విరమించియుండిరి. ఆక్షణములో వారి కంటికొక యపూర్వదృశ్య మగుపడెను. కోటలోని కోటయొక్క లోహద్వారములను తెరచి పైది బలభద్రుడు తనమిగిలిన ౭౦ మంది భటులతో ఒక హస్తమందు కృపాణము ఒకహస్తమందు తుపాకి, తలపాగలలో చక్రమున్న దరించి "హరహరమహాదేవ్" అని భీకరముగా గర్జించి మెరుపు మెరసినట్లు బ్రిటిషుసైన్యము కన్నులకు మిరుమిట్లు గొలుపుచు వారిపైబడి సైన్యదళముల చీల్చి, చెండి, చంపి, చెదరగొట్టుచు ఒక్కరుకూడా చావకుండగా శత్రుసైన్యమును ఒకదిక్కునుండి యింకొకదిక్కు వరకు భేదించుకొనుచు అవతలికిపోయి అందరు చూచుచుండగనే పవిత్ర "వాలాపానీ" ఝరిలో తమ యెండినకంఠములను తడుపుకొనుచు కడుపార త్రాగి ఖడ్గముల లీలావిలాసముగాత్రిప్పుచు దాటుకొనివెళ్లిరి.

ఇంగ్లీషువారు అయినదేమి అయినదని కోటను గాంభీర్యముతో ప్రవేశించి పట్టుకొనిరి. కోటలో వారికి స్త్రీలశవములు, గాయములతో చచ్చిన వీరులశవములు లభించినవి. కోటను నేలమట్టము చేయుటలో తమ కసినంతయు తీర్చుకొనిరి.

నేటికిని డెహ్రాడూను సమీపమందలి నిర్ఝరిణములలో, "రీచ్పనా" నదీతీరమున "మాయొక్క వీరశత్రువగు బలభద్రసింహుని జ్ఞాపకార్థము" అని చిన్నచిహ్నము నిర్మింపబడినది.

సురవరం ప్రతాపరెడ్డిగారు

"యుద్ధరంగములోనే నీకు సరియగు జవాబు దొరకగలదు"

అని స్వాతంత్ర్యాయముగా ప్రతివార్త సంపెను బ్రిటిషువారికి అతని బిరుసుదనముపై కోప మినుమడించెను. కోటను నాలుగుదిక్కుల ముట్టడించిరి. ఫిరంగులు ఘోరముగా ప్రయోగింపబడెను. కోటగోడలు కూలిపడుచున్నవి. కోటలోనివారు కొందరుచచ్చిరి. ౬౦౦ మంది ౨౦౦ మంది అయిరి. అయినను బలభద్రుడు క్షణక్షణము వీరభద్రుడగుచు వచ్చెను.

గిల్లిస్పీసేనానికి వీరిపట్టుదలపై ఆగ్రహము కలిగెను. కోటగోడల నెగబ్రాకుటకై సైన్యమును ప్రోత్సహించెను. ఈప్రయత్నములో కోటనుండి వెడలిన ఒక తుపాకీగుండు గిల్లిస్పీ ఎదనుచీల్చుకొని వీపున వెడలివచ్చెను. వెంటనే అతడు గిజగిజ తన్నుకొని చచ్చిపడెను. "కర్నల్ మాబే" సేనానియయ్యెను. మరింత తీవ్రముగా ముట్టడిసాగించెను. గూర్ఖాలలో స్త్రీలుకూడ నుండిరి. వారు శక్తిరూపిణులై కొండగుండ్లను బ్రిటిషుసేనపై దొర్లించుచు బ్రిటిషువారి తుపాకీగుండ్లకు గురియై సూర్యమండలము భేదించుకొని పోవుచుండిరి. "మాబే" దొరకు విస్మయమయ్యెను. నెలదినములైనను కోట వశము కాకపోయెను. సుమారు ౧౦౦౦ సైనికులు హతమైరి. కోటను సమీపించుట యముని వేడుకొనుటయే! "ఈయున్నతమైన కోటలో త్రాగుటకై నీళ్లెక్కడివి" అను నాలోచన బ్రిటిషు సేనానికి స్ఫురించెను. వెంటనే పరిశోధన మొదలయ్యెను. బ్రిటిషువారి సైన్యములుండుచోటనే "నాలాపానీ" అను కొండకాలువనుండియే కోటలోనివారికి నీరు దొరకుచుండినట్లు కనుగొనబడెను. ఆకాలువకు అడ్డముగా కట్టకట్టి నీటిసాపివేసిరి. బలభద్రుని సైన్యమునకు భోజనపదార్థములు మొదలే తక్కువైయుండెను. ఇప్పుడు నీరుకూడ బొత్తిగా లేకపోయెను. ౨౦౦ మందిలో ఇప్పుడు ౭౦ మందిమాత్రమే మిగిలియుండిరి. అప్పుడును బలభద్రుడు శత్రుశరణు జొచ్చుట

"ధర్మపోలీ"లో లియోనిదాసు జగద్విఖ్యాతిపొందెను. అతనినిమించిన బలభద్రుని ఎవ్వరును ఎరుగరు?" అని మోతీలాఘోషుగారు ౩౪ ఏండ్లక్రిందట వ్రాసినవాక్యములు ఇప్పుడుకూడ సత్యమే! విద్యావంతులలోనైనను ఇండియనులెందరు ఈ అభినవ భీముని ఎరుగుదురు! ఏహిందూదేశ చరిత్రలోనైన విద్యార్థులకీ కథ యెవ్వరైన వ్రాసి చదివించిరా! తుదకు హిందువులలోనైనా ఎందరెరుగుదురీ హిందూ వీరాతివీరుని దివ్యచరిత్రము?

నిర్భయచందు

౩౦౦ సంవత్సరములక్రిందట నాసీరుద్దీన్ అను పాదుషా ఢిల్లీరాజ్యము చేయుచుండెను. అతనికాలములో రాజపుత్రస్థానములోనుండు "అర్గళ" అను ఒకచిన్న సంస్థానమును పాలించు గౌతముడనురాజు పాదుషాకు కప్పముకట్టుటకు నిరాకరించి తిరుగబడెను. అర్గళరాజుకు బుద్ధిచెప్పుటకు ఔద్కు సుబేదారును గొప్పసైన్యముతో యుద్ధమునకు పంపెను. కాని అర్గళరాజు విజృంభించి సుబేదారుసైన్యములో ౧౦౦౦౦ సైనికులను చంపి సుబేదారును పారగొట్టెను.

ఇట్లుండ ఒకనాడు పూర్ణిమా పర్వమగుటచే ఆచారప్రకారము అర్గళరాణికి గంగాస్నానమవసరమనిపించెను, కాని గంగాతీరము ఔద్ సుబేదారు వశములోనుండెను. రాజాగారికి సంగతిచెప్పిన అంగీకరించరని అతనికి తెలుపకయే రాణిగారు కొందరి పరిచారికలతో రాత్రి యంతయునడిచి తెల్లవార గంగాభవానిని దర్శించికొని అందు స్నానము చేయుచుండెను.

రాణి అందరి స్త్రీలవలె లేదు. వజ్రాలనగలు ధరించి విలువగల బట్టలు కట్టియుండెను. సంకల్పముచెప్పు బ్రాహ్మణుకు భూరిదానములిచ్చెను. పరిచారికల సందడిని యీపాటాటోపమంతయు ను ఔద్ చారులకు వింతగాతోచెను. తమ

చారచక్షువు వంతయు వినియోగించి ఆమె అర్గళరాణి యనుసంగతిని గుర్తించిరి. సూబేదారువార్తను గృహపరచుకొనుటకై తనకూతుంద్రనిద్దరను పంపెను వారారాణితో ముచ్చట్లుపెట్టుచు మెల్లమెల్లగా రహస్యమును లాగికొని ఆమె అర్గళరాణియేయని తమతండ్రికెరిగించిరి.

తన పరాభవమునకు ప్రతీకారము చేయ మంచి అవకాశము దొరికెదాయని సూబేదారు హర్షించి ఆమెనుబంధించి యెత్తుకొనిపోవుటకై స్వయముగా కొందరిభటులను వెంటతీసుకొని అర్గళరాణి స్నానముచేసి పూజలు ముగించికొని తన రాజధానికి వెళ్లుటకై సిద్ధమగుచుండగా ఆమెను ముట్టడించిరి.

ఆనాటి రాజపుత్ర స్త్రీలకును ఈనాటి హార్యాడీ స్త్రీలకును హస్తమశకాంతర న్యాయము. ఆనాటిస్త్రీలు వీరాంగనలు. ఈనాటివారు పిరికిపందలు. ఆనాటిస్త్రీలు సాముచేసిన కర్కశశరీరలు. ఈనాటివారు తిండిసాముచే కొగులవలె పెంచుకొనిన పొట్టలుకలవారు. ఆనాటివారు శక్తిస్వరూపిణులు, ఈనాటివారు రక్తపాపకులు.

అర్గళరాణి తనచుట్టు భయంకరపఠానులు కత్తులు ఝళిపించుచు భయపెట్టుచుండినను కించిత్తుకూడ చలించక ఇట్లుపలికెను. "పిరికిపందలైన మీకు సిగ్గనలేదుకదా! మగవారితో పోరాడలేక పారివచ్చి ఆడువారిపై అందును నిస్సహాయలును, నిరాయుధలును నగువారిపై దర్పముచూప వచ్చిన మీముఖములపై ఉమ్మివేయువారలేరా!" సూబేదారుని కీమాటలు తేనెతెట్టునుండి కోపబడిన తేనెటీగలు కుట్టినట్లుగా శరీరమంతయు మంటలెత్తించెను. సిగ్గుపడుటకుమారుగా క్రుద్ధుడయ్యెను. "దీనినిపట్టుడు! పట్టుడు!" అని భటుల కాజ్ఞయిచ్చెను. భటులు చకితులై ఆందోళన పడుచుండగా రాణి మరల యిట్లుపలికెను. "నేను రాజపుత్రస్త్రీని. ఓటమి బొందిలో ప్రాణమున్నంతవరకెరుగనట్టి జాతికి చేరినదానను. ఏమీ! ఇచ్చట రాజపుత్రమాతను, రాజపుత్రసోదరీమణులను గౌరవించు సోదరులెవరైన కలరాలేరా?" ఈమాట లావీరనారీమణి నోటినుండి వెడలెనో లేదో, ఈసంవాదమునంతయు వెనుకనుండి పరీక్షించుచుండిన అభయచందు, నిర్భయచందు అను సోదరులు తటాలున చుట్టుమూగియున్న సంధ్యవారు చీల్చుకొని ఒకరుకరు కత్తులలాగి పఠానులపైబడిరి. వారిద్దరు పఠానులతో యుద్ధ

ముచేయుచుండగా వారి పరిచారకుడొకడు గుర్రముపై ప్రచండవేగముతో స్వారియగుచు అర్గళ రాజుకీవార్త తెలుపుటకుపోయెను. ఈ యిరువురును తమ యనుచరుల సహాయముతో ఘోరముగా పోరుచుండిరి. కొంతసేపటికి వీరి యనుచరులలో కొందరును నిర్భయచందును చనిపోయిరి. అభయచందున్ను, ముగ్గురునల్గురు అనుచరులును మిగిలియుండిరి. పఠానులు విజృంభించి వారిపైబడి ఇక కొన్నిక్షణములలో రాణి తమవశమగునని యుల్లాసపడుచుండిరి.

అట్టిసమయమున అర్గళరాజు స్వయముగా కొంత సిబ్బందితో రణభేరి మ్రోయించుచు పఠానులపైబడెను. పఠానులు దిగ్భ్రాంతులై పారిపోయిరి. రాణితోసహా, అభయచందుతోసహా అర్గళమునకు రాజుమరలెను. అభయచందు కుటములో తక్కువవాడైనను కృతజ్ఞతసూచకముగా రాజుతన బిడ్డనిచ్చి పెండ్లిచేసి "రావు" బిరుదమిచ్చి తనరాజ్యములో కొంతభాగము జాగీరుగానిచ్చి గౌరవించెను.

నసీరుద్దీను పాదుషాకు సుబేదారు చర్యలు తెలిసినతర్వాత వాని నగౌరవపరచి నౌకరీనుండి తొలగించెను. పెద్ద చిన్నలందరిలో సూబేదారు సైన్యమును ఖండించనివారు లేకుండిరి.

తుదిమాట

హైందవ ధర్మపోలీలను శీర్షికతో వ్రాయుచుండిన చారిత్రిక ఘట్టములు ముగిసినవి. ఇట్టి ఘట్టములు మనదేశచరిత్రములో అనేకములు కలవు. పాశ్చాత్యులు పలుమారుదవారించి గర్వించునట్టి థర్మపోలీని మించినయుద్ధములు మనదేశమందు జరిగినవనియు, మనపూర్వులు గతశతాబ్దమువరకు అనగా బలభద్రునివరకును వీరాతివీరులై యుండిరనియు, నిరూపించుటకై కొన్ని ఐతిహాసిక విషయమును పాఠకులకు తెలుపుకొంటిని.

అనేక కారణములచే నిర్వీర్యులై పిరికివారై ధర్మచ్యుతులై దైనందిన దైన్యత నొందుచున్న హిందువులలో పూర్వ శౌర్య ధైర్య సాహసోత్సాహాది గుణములను పెంపొందించుటకై కవి కుమారులిట్టి ఘట్టములను కావ్యములుగా, గేయములుగా, నాటకములుగా రచించి సేవచేయుదురని కోరుచున్నాను.

సు. ప్ర.

గోలకొండ గ్రంథాలయము

కామేశ్వరి

ఇది "రసికాభిరామము"నందు మొదటి భాగము గ్రంథకర్త వాజపేయ యాజుల వేంకట నారాయణగారు "వాజపేయ యాజుల వేంకట నారాయణ, అలకట్టు తోట, రాజమండ్రి" వెల తెలుపబడ లేదు

అధునికాంధ్ర సాహిత్య ప్రపంచమందు నిట్టి నాటకములు అరుదుగ అవతరించుచున్నవి "కామేశ్వరి" మొదటి నుంచి తుదవరకు సజీవమై, "రసికాభిరాము" మనుటకు సమర్థమై యున్నదని నిస్సందేహముగ చెప్పవచ్చును నాటకములో ఉపయోగించ బడిన భాషయు నాటకకథ జరిగిన దేశకాలములకు ఉచితముగ నున్నది నాటకమునందలి పాత్రాలంకరణము కథాసరళికి సముచితముగ నున్నది

కథకంతయు కామేశ్వరి కీలక మగుటచే నాటకమునకు "కామేశ్వరి" యను పేరెంతయు అనుగుణముగ నున్నది నారాయణ శర్మ యను కాంగ్రెసు ఉద్యమాభిమాని కాంగ్రెసు ఉద్యమములో చెఱసాలలో త్రోయబడినపుడు, అతని భార్య త్రిపురసుందరి ఆ వియోగము సహించజాలక బావిలోపడి మరణించిన తర్వాతనుండి నాటకకథ యారంభమగును నాటకమందు నారాయణశర్మ గారి బ్రహ్మచర్యాసక్తికిని, ఏదో యొకవిధముగ అతనినితో సంసారసుఖము పొందుటకు కామేశ్వరి యొక్క తృష్ణకును సంఘర్షణ జరుగుటచే నాటకము ఉదయించినది ఈ సంఘర్షణ అంతమొందుటతో నాటకము సమాప్తమగుచున్నది ఈ సంఘర్షణలో గెలుపు ఏ పక్షమునకు? పైకి విశ్వామిత్రాది మహర్షులు కూడ కాముని కిలోంగక తప్పదను సూత్రమే గెలిచినట్లున్నను ఈ విజయమునకు పూర్వము కామేశ్వరి దాదాపు ఓడితినని ఒప్పుకొనవలసినంత దూరము వచ్చెను ఆ గొప్ప సోదరుని—శక్తి అతడు పెట్టిన నియమములన్నిటికి లొంగి కామేశ్వరి జీవనము ఒకవిధమైన పవిత్రతను పొందినటుల నాటకమందు తోచును, దీనిని బట్టి చూచిన నారాయణశర్మ గారి గుణము విజయము నకూడ ఒప్పుకొనక తప్పదు

ఈ ప్రధాన ప్రేమ కథకు అంగములుగ సత్యవతీ మాధవరావుల కుటుంబములోని ప్రేమవిలాసములు, కామేశ్వరీ కృష్ణమూర్తుల ప్రేమవిలాసములును చాల మనోహరముగ అతికించబడినవి నారాయణశర్మ గారు కామేశ్వరిని వివాహమైనట్లు విని శర్మగారి తల్లిదండ్రులు చూపిన ఆగ్రహావేశములు, నారాయణశర్మ గారితోటి సంభాషణలలో కాంగ్రెసు వాలాల అలోచనలును చాల రమ్యముగ చిత్రించబడినవి పాత్రల గుణములను చక్కగా చిత్రించబడినవి మాకు గనెక రంగములో నారాయణరావుగారి హృదయావేదన వర్ణనము కవి గారి సామర్థ్యమునకు విజయకేతనముగ నున్నది

ఇట్టికవి కొల్లాపురపు స్నేహితా కవితా సంఘముయొక్క అగ్రతులగు వి రామసుబ్బారాయడు గారితో సోదరాధ్యక్షులుగ నున్నారని తెలిసికొని సంతోషించుచున్నాము

ఈ నాటకములో కొన్ని రంగములయందు చుంబనాది శృంగార చేష్టల నతిక్రమించుట యొకటిదప్పు మా కీలక మైనదేదియు విరసముగ కన్పట్టుటలేదు.

ప్రబుద్ధాంధ్రకి మళ్లీ స్వాగతం

పదిహేను నెలల క్రితం కారణాంతరాలవల్ల ప్రబుద్ధాంధ్ర ఆగి పోయింది

ఉన్నత శ్రేణికి చెందిన ఈమాసపత్రికని అద రాభిమానాలతో ఆంధ్రులు నిలుపుకోలేకపోవడం నిజంగా చాలా గర్హించాల్సిన విషయం

చైతన్యంవున్న జాతిఅయితే, జాతికి పుష్టి, బలాన్నియిచ్చే ప్రబుద్ధాంధ్ర లాంటి అత్యుత్తమ శ్రేణికి చెందిన పత్రికల్ని గాలిపోయి లేవచ్చు వానికిమళ్లె పడివుండదు

సరే—జరిగిందేదో జరిగింది

యిప్పటికైనా ఆంధ్రులు ప్రబుద్ధాంధ్రని నిలబెట్టుకుంటారా?

పదిహేను నెలల తరువాత మళ్లీ నూతనగూపంతో, నూతనోత్సాహంతో ప్రబుద్ధాంధ్ర మా కార్యాలయాన్ని అలంకరించింది హృదయంలో నిండివున్న సహజగౌరవాన్ని ప్రబుద్ధాంధ్రకి స్వాగతం యివ్వటంలో కనపరిచి మా విధిని మేము నెరవేర్చుకున్నాము

"ప్రబుద్ధాంధ్రకు ఏ రాజకీయపక్షంతో సంబంధంలేదు, ప్రబుద్ధాంధ్ర దృష్టిలో ఆంధ్రత్వం ముందూ, భారతీయత్వం తరువాతానూ

ప్రబుద్ధాంధ్ర ఈ ఉన్నతాశయాన్ని కలిగిచ్చి యితర తెనుగుపత్రికలకి మార్గదర్శి అయింది ఈ ఉన్నతలక్ష్యానికి, ఆదర్శానికి మేము సంపాదకులకు మా హృదయ పూర్వక ధన్యవాదాలు అర్పిస్తూ వున్నాము

ఆధునికాంధ్రవాఙ్మయంలో సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రిగారు తమరచనలద్వారా అత్యుత్తమస్థానం అలంకరిస్తారు వారిలో నిశితమైన విమర్శనాపటిమవుంది దీనికి తార్కాణం వారి వ్యాఖ్యానాలే—

హిందీమూలకంగా ఆంధ్రభాషకి అమితమైన అపచారం జరుగుతూవుందని శాస్త్రిగారి నిశ్చితాభిప్రాయం ఆంధ్రజాతి సంకరం కాకుండా కాపాడటం నాడు తమ విద్యుక్త ధర్మమని తలుస్తారు తత్ఫలితంగా "హిందీ ప్రచారమే తమపదవికి సాఫల్యహేతువని" భావించే వ్యక్తుల భావాలని వీరు నిస్సంకోచంగా ఖండిస్తారు

సహేతుకమైన వారి విమర్శలు ఆంధ్రజాతిని సంకరం కాకుండా కాపాడుతా యని ఆశిస్తూ వున్నాము

ప్రబుద్ధాంధ్రని, పోషించి, పెంపొందింపజేయడం ఆంధ్రుల విద్యుక్తధర్మం ముద్దులు మూటకడుతూవున్న ఈఆంధ్ర భాషా భూషణాన్ని ఆంధ్రులు ఆదరించి, చెయ్యబడ్డ వాగ్దానాలు చెల్లించి, చందాలూ, విరాళాలూ యిచ్చి సంపాదకులకు పత్రికానిర్వహణంలో కలయినంత దూరం సహాయపడతారని ఆశిస్తూ వున్నాము

జంటలు

కవి కవికొండల వేంకటరావుగారు, బి. ఎ., బి. ఎల్.,

అతురసంజ—దీపకళిక—శిక్షక—అభినవాంధ్ర కార్యస్థాన సుప్రకాశితము, వరసాపురము వెల రూపాయి, దసరాతగ్గింపు—రెండణాలు

కవి సందర్శించిన కొన్ని కళానిలయాలని, చారిత్రాత్మక ప్రదేశాలని, పుణ్యక్షేత్రాలని జంటలుజంటలుగా సమకూర్చాడు

గ్రంథకర్త కవికొండల వేంకటరావుగారు ఆంధ్ర పాఠకలోకానికి సుపరిచితులు. మామూలు గద్యపరకలోకూడా కవిత్వాన్ని, అందాన్ని తరిచిచూచే స్వభావంవీరిది పుస్తకంలో మనోహరమైన ప్రకృతివర్ణనలు వున్నాయి గ్రంథకర్త ఉపజ్ఞతనుబట్టి ఈలాంటివర్ణనలు పుస్తకంలోవుండటం అతిసహజం

జంటల్లోకొక్క "భువనేశ్వరం" తప్ప తక్కినప్రదేశాలన్నీ శిష్ట వ్యవహారికంలో వర్ణించబడ్డాయి పుస్తకమంతా వ్యవహారికంలో వ్రాసినకవి పై కొన్నిస్థలాన్నిమాత్రం అన్యతకభాషలో ఎందుకువ్రాసాడో కారణం దురూహ్యం

భాష కుదింపులమయం అక్కడక్కడ ధారాళంగా చదువుకోవటంకూడా చాలాకష్టం మచ్చుకొన్నికుదింపులని ఈక్రింద పొందుపరుస్తాను

"ఈవేళ కిక్కడుండిపోండి"

"పంచితెగట్టి"

"దానికన్నాలున్నాయి"

"చివాళ్లి"

"ఎన్నేళ్ళట్టుకో కావలని ఉంటుంది"

పుస్తకంనిండా మరి ఈలాంటి కుదింపులే అనేకమూను

పేకుమళ్ళ కామేశ్వరరావుగారు ఈకుదింపు లనిగూర్చి భారతిలో రెండువ్యాసాలు వ్రాశారు వారి సలహాలని అనుసరించి వీటిని వీలయినంత విడదీసివ్రాస్తే కవికొండలవారి శైలి కడు హృద్యంగావుంటుందని నావమ్మకం—

భక్తి, నామ మహిమ

గ్రంథకర్త ముతుకుమల్లి వెంకట లక్ష్మీనరసింహారావుగారు

ప్రకాశకులు వెంకట్రామ అండుకో, ఏలూరు వెల ఆరు అణాలు

౧౯౩౭ మే నెలలో లాల్‌పురమున శైవాఖ్య పూజ సందర్భంలో శ్రీవడింపల్లి నరసింహారావు పంతులుగారి అధ్యక్షతలో గ్రంథకర్తగారు "భక్తి, నామమహిమను"గూర్చి ఉపన్యసించటం తటస్థించింది తరువాత తెపల్లె, బాపట్ల,నర్సారావుపేటలోకూడా వీరు ఈవిషయాన్నేగూర్చి ఉపన్యసించారు

ఈ ఉపన్యాసాల ఫలితంగా—కొందరివ్యక్తుల ప్రోత్సాహాలని పురస్కరించుకొని—గ్రంథకర్తగారు "భక్తి, నామమహిమను", గూర్చిన తమ స్వంత అనుభవాలని గ్రంథరూపంలో వెలువరించారు

"భక్తితత్వము", "భగవన్మహిమను" గూర్చిన గ్రంథకర్తవారి అభిప్రాయాలు సర్వజనామోదితములు

భక్తి అంటే మానవునికీ, భగవంతునికీ మధ్యగల గాఢసంబంధమనీ, భక్తిలో శాంత దాస్య, సఖ్య, వాత్సల్య మధురభావాలు యిమిడివున్నాయనీ, ఆయాభావాల్ని పురస్కరించుకొని భక్తాగ్రేసరులు శ్రవణ, మనన, నిదిధ్యాసలతో భగవంతుని సాక్షాత్కరించి కృతార్థులైనారని ఉపమానాలతో సహ గ్రంథకర్తగారు గ్రంథంలో అతిమనోహరంగా భక్తుల జీవితచరిత్రలు, వారి పరివర్తనలు వర్ణించారు

కాని ఆపాంతం గ్రంథం గ్రాంథికంలో వ్రాయబడివుంది వీరు ఈవిషయాలనే శిష్ట వ్యవహారికంలో వ్రాస్తే, గ్రంథం ప్రశస్తంగా సర్వజనాంగీకారంగావుండి జన సామాన్యాన్ని చాలా ఆకర్షించేదన్నసంగతి నిర్వివాదాంశం

"గోలకొండ"కు విమర్శనార్థము గ్రంథములు పంపేవారు రెండుప్రతులు, బంపవలయును ఒకటి విమర్శకులకు, ఒకటి పత్రికా గ్రంథాలయమునకు. ఒకేప్రతిగా వచ్చు గ్రంథములు విమర్శించుటలో ఆలస్యము జరుగవచ్చును, ఒకప్పుడు విమర్శించబడకపోవచ్చును. ప్రతిగ్రంథకర్తలు, ప్రకాశకులు విమర్శనార్థము రెండేసి ప్రతులు బంపవలెనని మా సూచన.

—సంపాదకుడు

విద్యా సంబంధపు టూకీ విషయాలు

బరోడా రాష్ట్రములోని విద్యా పరిస్థితులిట్లున్నవి

ఆరాష్ట్రములో మొత్తము బళ్లు ౨౫౪౪ సాలీనా విద్యపైఖర్చు ౩౪ లక్షల ౨౦ వేలు రూపాయిలు.

నిర్బంధ ప్రాథమికవిద్య ౩౫ గ్రామముల లో ప్రవేశ పెట్టబడినది

వివిధదేశాలలో విద్యావ్యాపకము వేయింటికి ఈప్రకారముగా నున్నది.

దేశము	౫ ఏండ్లకు మించినవారిలో వేయింటిలో విద్యావంతుల సంఖ్య
ఇండియా	౯౫
హైద్రాబాదు	౫౦
తిరువాన్కూరు	౨౭౯
కొచ్చిన్	౩౩౮
బరోడా	౨౦౯
మైసూరు	౧౦౬
రష్యా	౯౦౦
ఫ్రాన్సు	౯౮౫
ఆస్ట్రేలియా	౯౭౩
ఇంగ్లాండు	౯౨౫
అమెరికా	౯౬౨
జపాను	౯౬౦
జర్మని	౯౯౩
డెన్మార్కు	౧౦౦౦
కెనడా	౯౮౩

ఏఏ దేశములలో సాలీనా ప్రతి విద్యార్థిపై యెంతెంత వ్యయమగునో చూడుడు

దేశము	ప్రతివిద్యార్థిపై సాలీనా ఖర్చు
ఇంగ్లాండు	౧౩-౨-౬
జపాను	౫౭
రష్యా	౧౧౭
అమెరికా	౨౩౫
కనడా	౧౯౯
ఇండియా	౨-౨-౩
హైద్రాబాదు	౩-౭

మొత్తము ఇండియా (౧౯౩౧ లో) ౨౮ కోట్లు ౩౨ లక్షలు విద్యకై వ్యయమయ్యెను అదే సంవత్సరములో హైద్రాబాదు రాష్ట్రములో ౯౭ లక్షల ౯౯ వేల ౯౧౩ వ్యయమయ్యెను అనగా మొత్తము బ్రిటిషిండియాలో ౧౦ఏండ్లపైబడినవారిలో ప్రతివానిపై సాలీనా ౧ రూపాయి విద్యకై ఖర్చగుచున్నది, ఆదేవిధముగా హైద్రాబాదు రాష్ట్రములో ప్రతివ్యక్తిపై సాలీనా ౧౧అణాలు మాత్రమే విద్యకై ఖర్చగుచున్నది

ప్రతిమనిషిపై విద్యకై యేయే దేశములలో యెంతెంతఖర్చగునో చూడుడు

దేశము	౧౦ ఏండ్లపై బడినవారిలో సాలీనా ప్రతి మనిషిపై ఖర్చు
అమెరికా	౪౭ రూ
కనడా	౪౭ ,,
ఇంగ్లాండు	౩-౨-౪ ,,
జపాను	౧౧ ,,
ఇండియా	౧ ,,
హైద్రాబాదు	పదకొండు అణాలు

కేవలము ప్రాథమికవిద్య (ప్రైమరీపై) ఇంగ్లాండులో సాలీనా ప్రతివిద్యార్థిపై ౯ రూ ఇండియాలో ,, ,, ౨అణాలు వ్యయమగుచున్నది

ఒక లండను నగరములో మాత్రమే విద్యకై సాలీనా ౧౩కోట్లు వ్యయమగుచున్నది

మరియు ఈక్రిందిదేశములలో ప్రైమరీవిద్యపై యీప్రకారము ప్రతి విద్యార్థిపై వ్యయమగుచున్నది

డెన్మార్కు	౧౩ రూ	౫ అణాలు.
అమెరికా	౧౬ ,,	౪ ,,
ఇంగ్లాండు	౯ ,,	
ఫిలిప్పైను దీవులు	౭ ,,	
జపాను	౪ ,	
ఇండియా		౨ అణాలు.

బరోడా సంస్థానములో ఉచిత నిర్బంధ ప్రారంభ విద్యాశాసనము ౧౯౦౬వ సంవత్సరములోనే అనగా (౩౦)ఏండ్ల క్రిందటనే కావింపబడెను, ఇంగ్లాండు దేశములో ౭౦ఏండ్ల క్రిందటనే నిర్బంధ ప్రారంభ విద్యాశాసనము కావింపబడెను ౧౯౧౪ వ సంవత్సరములో రష్యా సామ్రాజ్యము లెనిన్ మహాశయుని చేతిలోనికి వచ్చినప్పుడు ఆదేశములో నూటికి ౧౩ మంది మాత్రమే చదువవచ్చినవారుండిరి "ఇకముందు నాదేశములో అవిద్య నిర్మూలమగుగాక"అని లెనిన్ శాసించిరి తత్ఫలితముగా ఈనాడు రష్యాలో నూటికి ౯౦ మందికి పైగా విద్యావంతులైవున్నారు

The only Leading National Bi-weekly of the whole Andhra Desa

గోలకొండపత్రిక

Golkonda Patrika

PUBLISHED ON EVERY MONDAY AND THURSDAY

Volume 12 | HYDERABAD-DECCAN MoNday 4 October 1937 | Number 42

యూరపు - ఇవేళ రేపు

మరొక మహాసంగ్రామ సూచన

ఇటలీ

ఇటీవల యూరపునందు కలిగిన కలవరము లన్నిటికి యుద్దేశము గమనించుటకు ఫాసిస్టు యిటలీ నాజీజర్మని ఆదర్శములు కనుగొనుట త్యావశ్యకము. ౧౯౨౨ సంవత్సరమున సీజార్ ముసోలిని అధిపత్యము వహించిన నాటినుండి యిటలీ బలవంతముగా విస్తరణ—పూర్వరక్షియందము—మునకై అనగా ప్రాచీన రోమక సామ్రాజ్య పునరుద్ధరణమునకై కంకణముధరించినది. కాని ౧౯౩౫ వరకే విస్తరణ మార్గమే పధమవలంబింప జేయునది యిటలీకే స్వయముగా తెలియకుండెడిది. డాల్ఫస్ షిషింగ్ తిర మహారిహారించిన జుగుస్లొవ్యాపై ప్రతీకారభావ మావేశించియుండెను. భూగోళరీత్యా యిటలీకి చెందియుండవలసిన కార్సికాద్వీపము, జనాభాలో అధిక సంఖ్యయందు యిటలీ ప్రజలుగల టునిస్యా, ఆఫ్రికాయందు ఉత్తరభాగమునగలదు, అధీనపరచుకొని, యిటలీ ప్రాంతములగు సవాయ్ నీసు లాక్రమించుకొనిన ఫ్రాంసుపై యిటలీ నిప్పులు గ్రక్కుచున్నది. ఇటలీ

ముసోలిని

“మాల్టా”పై అధిపత్యమేర్పరచుకొని ఫరాసువారి తంత్రముతో మధ్యధరాసముద్రమును బ్రిటిషు సరోవరముగా మార్చిన సామ్రాజ్యతత్వ బ్రిటనుతో శత్రుత్వముగలదు. ఇటలీ, ఫ్రాంసులమధ్య యేర్పడిన తీవ్రశత్రుత్వమువలన యుద్ధయుత్ప్రదేశముల సరిహద్దులు బలవత్తరముగా సంరక్షింప చేసుకొనుటకు అసంఖ్యాకములగు సైనికబృందము నిలువచేయబడినది. అకస్మాత్తుగా ౧౯౩౬లో నాజీయుగము రంగమునందు ప్రదర్శితమగుటచేసి యూరపురూపమే మార్పుచెందినది, రానున్న ఆపత్తును రక్షణము, సహాయముకై ఫ్రాంసు బ్రిటనువద్దకు పరిగెడెను. కాని బ్రిటను రొట్టెష్టరతుల సంగీకరించలేదు. ఖండమునందు ఫ్రాంసు అధిపత్యమునకొక యాటంకమేర్పడవలయునని బ్రిటిషు హృదయమునం దభిలషించి యుండవచ్చును. లేక తన ప్రాచీన ఆచారముల ననుసరించి యుండవచ్చును. ఫ్రాన్సు బ్రిటనునుండితిరిగి నిరాకాంక్షితయంమ తనమార్గమును యిటలీ, సోవియేటు రష్యాపై మరలించెను. ఇటలీ తనసైన్యశిబిరములను సరిహద్దులనుండి లేవదీసి జర్మనికి వ్యతిరేకముగా కమకూర్పవలయునని ఫ్రాంసు అభిలషించెను. ఇంతేగాదు జర్మనియొక్క ప్రాక్భాగమునందు ప్రత్యేకసఖ్యత నిర్ణయించుకొనుటకు విశదపరచెను. లావల్ ముసోలిని ఒడంబడికకు, ఫ్రాంకో సోవియేటు ఒడంబడికటుల వ్యక్తిత్వమేర్పడినది.

జనవరి ౧౯౩౫ నాటి లావల్‌ముసోలిని యొడంబడిక వలన యిటలీకి భావివిస్తరణ మార్గము నిర్ణయమైనది, ఆదివరకు ఫ్రాంసుతో యేర్పడియుండిన విభేదములు యిటలీ పరిష్కరించుకొనినది. యూరపుప్రాంతముల కోరిక తొలగించి వేసుకొనినది. ఆఫ్రికాఖండములో యిటలీకి స్వాతంత్ర మొసగెదనని ఫ్రాంసు యంగీకరించినది. అబిసీనియా దోపిడియే దీని ఫలితము.

అబిసీనియా విజయానంతరము ముసోలిని యిటలీ ‘సంతృప్తి’ అధిపత్యమని ప్రపంచమున కుపన్యాసముద్వారా విశదపరచెను. ఇటలీవారి అబిసీనియా ఆక్రమణమును బ్రిటను తనఆఫ్రికా సంరక్షణములందు చేసికొనుచున్నటుల గ్రహించెను. ఈయుపన్యాసము ఆంగ్లోయిటలియన్ స్నేహితమును తిరిగి దృఢపరచుటకు సూచించునటులగా నుండెను. కాని యీకోరిక నెరవేరలేదు. ఆరంభమున బ్రిటను అబిసీనియా సంబంధములో యిటలీకి సవాలుచేసినది. ముసోలిని బెదిరింపుల, ఆగణనీయ ప్రవర్తనవలన మానమువహించుటయే యుక్తమని నిశ్చయించెను. బ్రిటనీయుమానమును మరువలేదు. మధ్యధరాసముద్రము, సమీపప్రాచ్య జాతులందు తనకుకలిగిన యగౌరవ పరిహారార్థము మధ్యధరా సముద్రమునందు తననావిక, వైమానికకేంద్రములను శక్తివంతము చేయుటకు యారంభించెను. నావిక ప్రధమమంత్రియగు సర్ సామ్యూల్ హోరు మధ్యధరా సముద్రమునకు పదిలవార్తమేగి, నావికకేంద్రముల సందర్శించి బ్రిటను యీ ప్రాంతమును వదలజాలదని బహిరంగముగా ప్రకటించెను. పరిపాలనా రంగమందలి యితర మంత్రులు ఆన్తోనీయీడెన్ మధ్యధరా సముద్రము బ్రిటనుకు జీవనధారయనియు, సమీప మార్గమే గాక యిది వాస్తవికపధమని విశదపరచిరి. మధ్యధరా సముద్రమునందు తన అధిపత్యము స్థిరీకరింపజేయుటకు, శక్తివంతము చేయుటకు, ఇటలీకి సముద్రేకము కలిగించుటకు బ్రిటనుయొక్క యీ నిశ్చితాభిప్రాయమే ముఖ్యము. బ్రిటనుతన నావిక, వైమానిక ప్రభావము హెచ్చింపజేసి విస్తరింపజేయగలిగిన దీనిశ్చయమే! ఈఆదర్శము బ్రిటను గౌరవమునకు హానికలుగుటవలననే ఫలితమగును. నేడు యేర్పడిన ఆంగ్లో యిటాలియన్ స్పర్ధలు ముసోలినియొక్క దౌర్జన్యహాస్యము వలనగాని కలుగనున్న దానివలన గాని యేర్పడిన శత్రుత్వము తాత్కాలికమున దవచ్చును. ఈయుభయశక్తుల అధిపత్యము లందొకదానికి స్థిరరూపమున అపజయములేక యేలాటిషరతులేక వదలుకొనుటవలన మధ్యధరా సముద్రముపై భావి అధిపత్యసమస్య పరిష్కరింపబడు వరకే స్పర్ధలేర్పడి యుండుననుట నిశ్చయము. సీజార్ ముసోలిని, నెవిలీ చేంబర్లైన్ మధ్య పరస్పర స్నేహపూరిత ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరుగుచుండవచ్చును, ప్రతినిధులు విదేశాంగమంత్రులు భాతృత్వభావములు విశదపరచుకొనుచుండవచ్చును—ప్రతి ఫలాపేక్షయంగములు, బలము వలన యేర్పడిన యీరాజకీయ స్పర్ధలాకారణములు నుండువరకు పెంపొందుచుండుననుట నిక్కము.

హోర్

నెవిలీ చేంబర్లైన్

మధ్యధరాసముద్రమందలి బ్రిటను నూతన అభ్యుదయ ప్రత్యర్థముగా యిటలీ స్పెయిన్ గృహకల్లోలమునందు చేకలుగించుకొనినది. ఇటలీ ఫ్రాంకోయొక్క ఫాసిస్టు ఆదర్శముల సానుభూతికే సహాయాసుభవ నిరసనముగలవ ఫ్రాంకుతో సహాయకమైనదని యనుట లేక సూచించుట విరుద్ధకము. ఫ్రాంకోతో యేరూపమునందైనను రాజకీయ సానుభూతి యేర్పడి యుండెడిదే, కాని ఫ్రాంకుకొరకు తనధనమరక్తము, సైనిక సహాయోపకరణములనిచ్చి ప్రవహింప చేయుచున్నది. జర్మనీ సంబంధములో యిదియే యనుసరించును. ఈరహస్యము గ్రహించుకొనని వారికి, స్పెయిన్ గృహకల్లోలములు అవగాహనము కాజాలదు.

—

సుభాషు చంద్రబోసు

రోజురోజు దృశ్యము మారుచున్నది. రాజకీయ జోశ్యములు సులభములుగావు. ఒకవిషయము నిశ్చయము. సమరమే సిద్ధించిన ‘వర్తమాన స్థితి’ గురించి జర్మనీసవాలుపై మధ్య పూర్వ యూరపునందు కలుగుట సంభవము. కాని సమరముజరుగునా? ప్రత్యుత్తరము ముఖ్యముగా బ్రిటిషుపై ఆధారపడియున్నది. జర్మని తిరిగి ౧౯౧౪ నాటి పొరబాటులను తిరిగిసలుపదు; సమరమునకు కాలుదూరదు. ముఖ్యముగా బ్రిటను తనకు వ్యతిరేకముగా నిలిచినదని తెలిసిన. ౧౯౧౪ లో మాదిరి బ్రిటను సమరరంగమున ప్రవేశించిలేదని విశదమైన సమరమున శాకర్షింప బడవచ్చును. మధ్యశేక పూర్వయూరపు సమరమునందు బ్రిటను, ఫ్రాంసు తటస్థులుగా నుండుటకేకమైన, ప్రాక్దిశయందు భానోదయమగునటుల యూరపునందు సమరమారంభమగుట నిశ్చయము. ఫ్రాంసు ఒకవేళ సోవియేటు రష్యాతో నేకమైన, బ్రిటను తటస్థభావము వహించిన సంగ్రామమేర్పడుట నిశ్చయము. ఫలితము సందేహాస్పదము.

ప్రస్తుతము రెండు దృశ్యములు—స్పేన్, బాల్కన్స్—పరిశీలించుచుండు టత్యవసరము. జనరల్‌ఫ్రాంకో జయమొందిన యీజయము ఇటలీ, జర్మనీది; అనగా మధ్యధరాసముద్రమునందు బ్రిటను ఆధిపత్యాంతము. ఖండమునందే సమరమారంభమైన ఫ్రాంసునకు దుష్కాలమాసన్నమగుననుట నిక్కము.

బాల్కన్సులో, చెకోస్లొవాక్యానుండి రుమానియా, జుగోస్లావియా విడదీయుటయందు జర్మని జయమొందిన, యుద్ధరూపమున ౭౨ గంటల వ్యవధిలో ప్రేగును ఆక్రమించుకొని కొంతకాలమునకు చెకోస్లొవాక్యాను లోబరచుకొనును. కాని అగహనసమస్య—రష్యా—అటులే నిలిచిపోవును. తరుచుగా రష్యా కొలాసస్‌గూడ ప్రశ్నగనే ఫలించినది. ఇది నెపోలియన్—యూరపు విజయ—ను కలవరపరచినది. హిట్లరును కలతజెందించునా?

“మాడరన్ రెవ్యూ” యందు పైశీర్షికక్రింద విశదపరచిన శ్రీ సుభాషుచంద్రబోసుగారి అమూల్యభావములు, నేను యూరపు ఖండమును ఆవరించియున్న క్లిష్ట రాజకీయ పరిస్థితులు గమనించుచున్న పత్రికాపాఠకుల రాజకీయ పరిజ్ఞానార్థ మాంధ్రీకరింప బడినవి—శర్మ.

—

బొంబాయిలో నానాదేశములకు కుస్తీల పోటీ

భారతదేశమునకు, గామాగారికిని సవాలు!

బొంబాయిలో కలకత్తా వాస్తవ్యులగు మార్టిరోస్ మార్టిన్ గారి ద్రవ్యసహాయముతో రష్యానియాలో గొప్ప కుస్తీప్రవీణుడును, ప్రఖ్యాతిగాంచిన భారతీయ కుస్తీనిపుణుడగు గంగాను ఓడించిన క్రేమర్ అను జర్మనీయునికి కుస్తీవిద్య నేర్పినవాడునునగు జార్జి ఆయెనిస్కోగారి నిర్వాహణక్రింద “ఆలిండియా ప్రొఫెషనల్ ఇంటర్నేషనల్ టోర్నమెంట్ ఫార్ ది ఛాంపియన్‌షిప్ ఆఫ్ ఇండియా ౧౯౩౭” అనుపేర నానాదేశములు పాల్గొనదగిన ఒకకుస్తీపోటి జరుపబడుచున్నది. ఈకుస్తీలో యూరపుఖండములోను, సమీపప్రాచ్యఖండమునను వివిధదేశములనుండి ౨౫ మంది మొదలుకొని ౩౦ మందివరకు పోటీలో పాల్గొనుచున్నారు. మూడు బహుమతులేర్పరచబడినవి. మొదటిది రూ ౧౦ వేలు, రెండవది రూ ౫ వేలు, మూడవది రూ ౨ వేల ౫ వందలు. ఇవిగాక బంగారు వెండికప్పులు బహుమతులొసంగబడనున్నవి.

విదేశములనుండి వచ్చువారిలో జర్మనీ ఛాంపియన్ అగు ఆరెల్‌గారును, బల్గేరియా ఛాంపియను అగు ఇసెంగారును, ఫ్రాన్సుదేశపు ఛాంపియను అగు విననోఫ్ గారును, హంగరిదేశపు ఛాంపియనుఅగు రిగోలాట్ గారును, ఇటలీదేశపు ఛాంపియను అగు జెలుదూ గారును, మొరాకో మొ. హెమ్లెట్ ను డి వచ్చు పోటీదారులును, పోలెండునుండి వయడెక్ గాజదిస్కీ (గామాగారిచే ఓడించబడినవాని అన్న) గారును, టర్కీనుండి రజాబేగారును, స్కాట్లెండునుండి గోల్డుస్టీన్ గారును నున్నారు.

బొంబాయిలో కుస్తీలపోటీ పూర్తియైన తర్వాత, భారతదేశములో దూరస్థలములలో నుండు కుస్తీయోధులను సవాలుచేయుటకై ఇతరప్రదేశములలోకూడ అట్టిపోటీల నేర్పరచవలెనని సంకల్పముగలదు.

ఈపోటీ ఖద్దికాలములో విశ్రాంతిగైకొనబోవుచున్న గామాగారికి సవాలుగా కనపడుచున్నది, గామా ఈపోటీలో పాల్గొని ప్రపంచమునకంతయు తానే “కుస్తీఛాంపియను”

గామాగారు

అను ప్రతిష్ఠను నిలపుకొనవలసి యుండును మరియు ఇతర భారతీయ కుస్తీయోధులమని చెప్పుకొను వారలుకూడ ఇందు పాల్గొని తమ ప్రతిష్ఠను నిలుపుకొన వలసియుండునని చెప్పబడుచున్నది.

ఈ పోటీనేర్పరచిన వారలకు మహబూబ్ ఖాన్ అను కుస్తీనిపుణుని పేరు తెలియదు. అతడు పోయిన ఐరోపా మహాసంగ్రామమునకు పూర్వము ౧౯౦౫లో ఒక పెద్ద సర్కసుతో యూరోపయంతయు తిరిగి రష్యావరకుపోయి ఆకాలమున పేరుపొందిన కుస్తీ మేటీలనందరిని ఓడించెను. రష్యాలో హాకెన్‌స్మిడిట్ అను వతనితో పోటీలో మాత్రమే ఫలితమెటును తేలలేదు. ఆకాలమున కాండో గారి మాసపత్రికలో మహబూబ్ ఖాను గారి ప్రావీణ్యము చాల మెచ్చుకొనబడెను కాని కాండో తామొక్క కుస్తీలలోనే గాక ఇతర ఖేలనములందును ప్రపంచపు మేటియను పేరుతో భారతదేశమునకు వచ్చినపుడు మహబూబుఖాను అతనిని సవాలుచేసెను. కాని కాండో తనప్రతిష్ఠను నిల్పుకొనుటకు భ యమేక మ … ఇంకొకక్రొత్త పోటీలో పాల్గొన నక్కరలేదనిరి.

ఇపుడు బొంబాయిలో ఏర్పరచబడుచున్న పోటీలో పాల్గొనుచున్న వారలందరును ౩౦ ఏండ్ల వయస్సులోబడినవారలే.

—

గామాకు అమెరికాసవాలు

ఆస్ట్రేలియాలో కుస్తీపోటీల ప్రోత్సాహకుడగు ‘టెడ్ థై’ గారు గామాగారికిని, న్యూయార్కు (అమెరికా) పట్టణవాస్తవ్యులగు లూయిస్ గారికిని పోటీ నేర్పరచుటకై కొలంబోమీదుగా బొంబాయికిపోయిరి. థైగారు కొంతకాలమునకు పూర్వము ౧౦౦౦౦ పౌనుల పందెముకట్టి గామాగారిని లూయిస్ గారితో పోటీకి సవాలుచేసియుండిరి. కాని అప్పుడు జవాబు రానందున ఇపుడు స్వయముగా వచ్చుచున్నాడు. థైగారు గామా ప్రపంచములో మేటియని తలచుచున్నాడు. లూయిస్ గారి సవాలును గామా శిష్యులగు హమీద్ గారు అంగీకరించినారు. డాక్టర్ లెస్ వాల్ గారితో కూడ పోటీచేయుటకు హమీద్ గారు అంగీకరించి సిద్ధముగనున్నారు.

—

Printed and Publish G. Ramakrishna Reddy at the Golkonda Power Press Hyderabad, Editor K Balakrishna Reddy